

МЕЃУРЕЛИГИСКА СОРАБОТКА ВО МАКЕДОНИЈА

ПРОГРАМАТА МЕЃУРЕЛИГИСКА СОРАБОТКА ВО МАКЕДОНИЈА ПРИДОНЕСУВА ВО ЗБОГАТУВАЊЕТО НА МЕЃУСЕБНАТА СОРАБОТКА НА ВЕРСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ И ПОДОБРУВАЊЕТО НА РАЗБИРАЊЕТО ЗА НИВ КАЈ ЦЕЛОКУПНАТА ЈАВНОСТ ВО МАКЕДОНИЈА.

Најважниот резултат од програмата е дека на систематски начин го претстави дијалогот во рамките на високите институции на двете најголеми верски заедници во Македонија. Се покажа дека постои добра волја која може да послужи како добра основа врз која ќе се надоградат повисоки амбиции на толеранција и соживот. Програмата овозможи активности околу кои добрата волја можеше да се демонстрира и да расте. Понатаму беше овозможен форум (седници на Управувачката група и Издавачкиот совет), каде претставниците од петте верски заедници можеа редовно да се сретнуваат за да прават планови и да спроведуваат заеднички активности. Со овој форум се поставува важен преседан на верска соработка во Македонија и регионот.

МЦМС, од своето основање, соработува со верските заедници во Македонија. Четири членови на нејзиниот Собрание (од 26 членови) и три членови на Управниот одбор (10) се претставници на верските заедници: МПЦ, ИВЗ и ЕМЦ.

- ▶ МЦМС даде поддршка на неколку хуманитарни организации од овие верски заедници (Милосрдие, Гаконија и Воскресение од МПЦ, Ел Хилал од ИВЗ и Мис Стон центарот на ЕМЦ), преку градење на капацитети (обуки и советувања), техничка поддршка и главно во координацијата на хуманитарната помош.
- ▶ За време на конфликтот во Македонија во 2001 година, МЦМС ги поттикна и организира контактите меѓу раководствата на црквите и верските заедници во Македонија. Одржани беа пет меѓусебни средби со претставници на: МПЦ, ИВЗ, КЦ, ЕМЦ и ЕЗ. Нивните претставници, во организација на Светскиот совет на црквите и МЦМС, од 11 до 13 јуни во Моргес, Швајцарија, одржаа средба на која беа финализирани претходните активности, со потпишување заедничка порака за мир. Пораката беше објавена во дневните весници во Македонија.
- ▶ Во мај 2002 се организираше меѓу-верската конференција во Скопје, во чии рамки, за прв пат во Македонија се одржаа разменски предавања на Деканите на Богословскиот факултет и Факултетот за Исламски науки. Овој настан беше основа за програмата Меѓурелигиска соработка во Македонија, чии резултати ги презентираме во продолжение.

ИЗЛОЖУВАЊЕ

- ▶ 8 разменски предавања на професори од различни верски заедници за вкупно 200 студенти;
- ▶ 5 посети на теолошките факултети со околу 84 посетители;
- ▶ 7 посети на верски објекти и служби со околу 166 посетители;
- ▶ 4 студенти учествуваа на студиски посети во странство;
- ▶ 22 учесници на летен камп во Струга;
- ▶ 18 од вкупно 25 регистрирани верски заедници учествуваа на Деновите на верски заедници во Македонија.

ПОДОБРО ЗАПОЗНАВАЊЕ СО ДРУГИТЕ РЕЛИГИИ

За првпат, деканот од Факултетот за исламски науки одржа предавање на Богословскиот факултет, и обратно – деканот на Богословскиот факултет за првпат предаваше во Факултетот за исламски науки. Подоцна возвратно се посетија и студентите од двата факултета.

„За многумина ова е нешто ново, но тоа е добар начин подобро да се запознаеме со другите религии, што е добро и за подобар соживот во Македонија. Кај што има дијалог, таму има место за рабирање“, изјави деканот на Богословскиот факултет Јован Таковски.

Возвратното предавање се одржа на Факултетот за исламски науки на 15 март, оваа година, каде што деканот на Богословскиот факултет, Јован Таковски, одржа предавање на Факултетот за исламски науки во с. Кондово, Скопско. Предавањето предизвика голем интерес од страна на студентите на овој факултет.

Што мислат студентите од Факултетот за исламски науки за предавањето на Таковски на нивниот факултет: „Ова е позитивен чекор за двете заедници. Иако времето беше кратко, сепак успеавме да му поставиме доста прашања на деканот на Богословскиот факултет. Имаше голем интерес од наша страна да слушнеме повеќе. Сосем поинаку е кога за одредена тема слушаш од нашите професори и од компетенти лица од таа сфера и обратно“, ни рече Зухри Весели, студент на Факултетот за исламски науки.

„Исламската религија не вели да не живееме заедно со христијаните, напротив, таа вели да живееме заедно си нив“, рече Исмаил Барди, декан на Факултетот за исламски науки.

Свои импресии имаа и студентите од Богословскиот факултет: „Сите ние доаѓаме првпат во посета на овој факултет и на Медресата. Заедно со моите колеги имавме и порано некои иницијативи да оствариме една ваква посета, но немавме вистински контакти. Сега имаме шанса да им предложиме на колегите од Факултетот за исламски науки, со цел да се зближиме повеќе, да одиме заедно на кино, во театар,

да разменуваме студентски весници и текстови. Ние спаѓаме во таа група што веруваат во тоа, тука сите сме исти“, ни рече Александар Зашов, студент и секретар на Студентското друштво при Богословскиот факултет.

ГРАДЕЊЕ КАПАЦИТЕТИ

- ▶ основни курсеви за англиски јазик и компјутери за 61 претставник на верските заедници;
- ▶ обуки за раководење со проектен циклус и за институционален развој на кој учествуваа 30 лица;
- ▶ семинар за меѓуверски дијалог на двата факултети со учество на околу 70 професори и студенти;
- ▶ Работилница на Исламската верска заедница.

„МЕЃУВЕРСКИ ДИЈАЛОГ“

Предавања на семинарот одржаа предавачите Лиси Расмусен и Сафет Бектовиќ од Исламско-христијанскиот студиски центар од Копенхаген – Данска, а со свои излагања учествуваа и повеќе професори од двата теолошки факултета. Семинарот започна на Факултетот за исламски науки, а продолжи на Богословскиот факултет.

„Соочувањето со оваа тема, освен поуката и љубовта, ја подразбира и нашата одговорност кон религиозната култура и нејзината важност во мултиконфесионално општество. За кратко време докажавме дека знаеме да соработуваме, без оглед на разните тешкотии. Двата теолошки факултета, исламскиот и богословскиот, покажаа висока зрелост, уметност и знаење за поширока и подлабока соработка со единствена цел да ја сочуваме чистотата на верата и да ја развиеме религиозната култура којашто ја содржи таа во себе“, рече во своето обраќање деканот на Факултетот за исламски науки, д-р Исмаил Бардхи.

„Овој собир е уште една можност да бараме начини и форми за натамошна взаемна соработка со цел да ги унапредиме нашите односи како факултети, но и да помогнеме во унапредување на односите меѓу нашите народи“, рече продеканот на Богословскиот факултет, Јован Таковски.

Семинарот опфати и панел-дискусија на тема „Националноста во плуралистичко општество - односот помеѓу државата и црквите и верските заедници (различни типови секуларни општества)“ и две предавања на темите „Зошто меѓуверски дијалог?“. И „Како може христијаните и муслиманите да комуницираат и работат заедно?“.

ОБУКА И ЗА СТУДЕНТИТЕ ОД ВЕРСКИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Стратешко планирање

„Тоа што научивме од оваа обука е дека основна задача на раководителите и поискусните членови на организациите е да работат во развојот на сопствената организација. Стратешкото планирање е основа за успешен развој на една организација“, ни рече Ирсал Јакупи, од Факултетот за исламски науки (ФИН).

Целите на обуката беа насочени кон стекнување практични знаења и вештини за изработка на стратешки планови, развивање на свесноста за организацијата и нејзините структурни елементи, како и за нејзиното надворешно опкружување.

Раководење со проектен циклус

„На обука од овој вид не ми е прв пат да учествувам, но ова ми беше прв пат да се дружам со учесници од различни верски заедници. Многу ми е драго што структурата на групата беше таква. На обуката научивме многу работи за кои мислевме дека ги знаеме доволно“, ни кажа Лела Садикарио, од Еврејска заедница.

„Ова беше мојата прва обука од аспект на креирање проекти. Обуката не само што не научи како се изработува проект, но и ни покажа како може да се седне и да се работи во организирани меѓуверски и меѓуетнички програми, кои ќе придонесат за понатамошната соработка во други аспекти и сфери на животот“, рече Хусеин Ризан, од Факултетот за исламски науки.

Meгypeлигиски инфo и дијaлог ceнтap

Ha 1 јyли 2004 гoдинa ◀ зaпoчнa co paбoтa Meгypeлигискиoт инфo и дијaлог ceнтap. Bo ceнтapoт ce дoниpaни пyбликaции oд црквитe и вepскиe зaeдници. Ceнтapoт coдржи библиoтeчeн фoнд co рeлигиoзнa coдржинa и прeтстaвyвa мoжнoст зa пoдoбpo инфoрмиpaњe и зaпoзнaвaњe co рeлигиитe вo Mакeдoнијa. Пoкpaј библиoтeкaтa, Ceнтapoт слyжи и зa oргaнизирaњe coстaнoци нa црквитe и вepскиe зaeдници. Bo Ceнтapoт ce вpaбoтeни сeдyм лицa (стyдeнти и aктивиститe нa црквитe/вepскиe зaeдници), кoи нaизмeничнo paбoтaт вo тeкoт нa нeдeлaтa. Пpoгpaмaтa јa спpoвeдyвa oпepaтивeн тим co copaбoтници вo MЦMС и нa тeлoшкитe фaкyлтeти.

ИНФОРМАЦИИ

- ▶ издaдeни 4 бpoјa нa Билтeн зa мeгypeлигискa copaбoткa нa мaкeдoнски и aлбaнски јaзик;
- ▶ издaдeн aдpecaр нa вepскиe зaeдници вo Mакeдoнијa нa мaкeдoнски, aлбaнски и aнглиски јaзик;
- ▶ испeчaтeни 8 рaзлични видoви мeгyвepски кaлeндaри;
- ▶ пoдгoтвeни 3 кoмпaрaтивни стyдии;
- ▶ oтвopeн мeгypeлигиски инфo и дијaлог.

АДРЕСАР НА ВЕРСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ ВО МАКЕДОНИЈА

Mакeдoнскиoт ceнтap зa мeгyнaрoднa copaбoткa зa пpв пaт гo издaдe Aдpecaрoт нa вepскиe зaeдници вo Mакeдoнијa.

Aдpecaрoт имa зa цeл дa јa пoдoбpи инфoрмиpaнoстa зa црквитe, вepскиe зaeдници и рeлигиoзнитe гpyпи вo Mакeдoнијa, кaкo мeгy нив сaмитe, тaкa и кaј пoшиpoкaтa јaвнoст. Co Aдpecaрoт ce oпфaтeни 23, oд вкyпнo 25 вepски зaeдници, рeгистpирaни вo Кoмисијaтa зa oднoси co вepски зaeдници и рeлигиoзни гpyпи вo Рeпyбликa Mакeдoнијa, cпoрeд Зaкoнoт зa вepскиe зaeдници и рeлигиoзнитe гpyпи.

Aдpecaрoт ги coдржи oснoвнитe пoдaтoци нa вepскиe зaeдници (пoдaтoци зa кoнтaкт, свeштeнитe фyнкции и хиeрaрхискaтa стpyктyрa, видoт и бpoјoт нa вepскиe oбјeкти, вepскиe oбpeди и пpaзници, aктивнoститe и институциитe зa вepскo oбpaзoвaниe, издaвaчкaтa дeјнoст), кaкo и фoтoгpaфии oд сeдиштeтo и пoзнaчaјнитe вepски oбјeкти.

